

ผ้าทอเกาะยอจากการพัฒนาเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติในท้องถิ่น

KOHYOR WOVEN FABRICS DEVELOPMENT FROME YARN OF NATURAL DYES

สิริมา สัตยาธาร / SIRIMA SATTAYATHAN

สาขาวิชาการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ ภาควิชาศิลปกรรมและการออกแบบ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

PROGRAM IN FASHION AND TEXTILE DESIGN, DEPAARTMENT OF ART AND DESIGN,
FACULTY OF ARCHITECTURE, RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY SRIVIJAYA.

Received: June 5, 2017

Revised: July 3, 2017

Accepted: July 6, 2017

นวัตร อุมาศิลป์ / NAWATTHAKORN UMASIN

สาขาวิชาการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ ภาควิชาศิลปกรรมและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

PROGRAM IN FASHION AND TEXTILE DESIGN, DEPAARTMENT OF ART AND DESIGN, FACULTY OF ARCHITECTURE,
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY SRIVIJAYA

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวิเทพ มุสิกะปาน / ASSISTANT PROFESSOR DR. RAVIREP MUSIKAPAN

สาขาวิชาการออกแบบแฟชั่น ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

PROGRAM IN FASHION DESIGN, DEPARTMENT OF VISUAL ARTS, FUCULTY OF FINE ARTS, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาลายผ้าทอเกาะยอจากพืชในจังหวัดสงขลา กลุ่มอำเภอ ตัวอย่างประกอบด้วยอำเภอสะบ้าย้อย อำเภอนาทวี เพื่อการนำไปสู่การย้อมสีเส้นด้ายสำหรับทอผ้าเกาะยอ จังหวัดสงขลา ผ้าทอเกาะยอเป็นผ้าทอของจังหวัดสงขลา แต่สีสันทที่เกิดขึ้นเกิดจากสีสังเคราะห์ที่ย้อมสำเร็จจากโรงงาน งานวิจัยครั้งนี้ ถือเป็นแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอเกาะยอที่มีความเป็นธรรมชาติ ในทิศทางของการออกแบบที่เป็น Eco Textile ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสานระหว่างกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพและกระบวนการคิดเชิงออกแบบ โดยมีการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้าน รวมไปถึงการสำรวจพื้นที่ชุมชนต่างๆ ของจังหวัดเพื่อให้ได้แหล่งพืชที่สามารถสกัดสีธรรมชาติได้รวมทั้งกลุ่มทอผ้า ผลการศึกษาพบว่า สงขลาเป็นจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ มีพืชจำนวนมาก ซึ่งในพื้นที่อำเภอตัวอย่างพบว่ามีพืชที่พบเห็นโดยทั่วไปมีจำนวนมากประกอบไปด้วยต้นเพกาซึ่งเปลือกสามารถสกัดให้เหลือง ใบให้สีน้ำตาลสกัดให้สีเขียวเทา เปลือกต้นหว้าสกัดให้สีน้ำตาล ใบเทียนสกัดให้สีน้ำตาลอ่อน ซึ่งกระบวนการการสกัดสีผ่านกรรมวิธีการต้มเพื่อให้ได้ลักษณะของการย้อมร้อน ซึ่งก่อนการย้อมสีจะมีวิธีการทำให้สีติดทน สีเข้ม โดยการนำเส้นใยไปต้มกับใบกระถิน สนิม น้ำโคลน สำหรับเส้นด้ายที่ผ่านกระบวนการย้อมสีก็จะนำไปทอเพื่อให้เป็นพื้นผ้าตามอัตลักษณ์และสินค้าของจังหวัดโดยมีเรื่องราวของสีย้อมตามแต่ละอำเภอผ่านกลุ่มทอผ้ากระแสนธุ์ และกลุ่มทอผ้าสะพานพล

คำสำคัญ: ผ้าเกาะยอ การพัฒนา เส้นด้าย การย้อมสี สีธรรมชาติ พืชในท้องถิ่น

Abstract

The purpose of the research is to find out guidelines for the development of natural dyes from plants in Songkhla province to use with yarn for textile in Ko Yo, Songkhla province. The sample district consists of Saba Yoi district and Na Thawi district. Ko Yo fabric is a fabric of Songkhla province. The colours

are synthetic colours produced by the dyeing factory. This research is a guideline for the development of natural cotton thread products in design of Eco Textile. The research is based on a combination of qualitative research and design thinking using document analysis, related research, interviews with folk scholars, community survey of the province in order to obtain a source of plants that can extract natural colours including weaving groups.

The study indicates that Songkhla is a fertile province with many kinds of plants. In the sample area, many plants are generally found in large numbers, such as Pega tree of which its bark can be extracted yellow, Cassia leaves a gray-green, barks of Jambu tree (Wa) a brown and Balsam leaves can be extracted a light brown. The process of extraction through brewing process is a hot dyeing. Before dyeing, the way to make the color lasting and darker is boiling the thread with acacia leaves (Gratin), rust and muddy water. The dyed thread is then woven into fabric according to identity and product of the province by consisting of story of dye in each district through the Krasaesin weaving group and the Saphanpha weaving group.

Keywords: Ko Yo fabric, development, thread, dye, natural dye, local plants

บทนำ

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยส่งผลให้วิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจ ภูมิปัญญาและความเป็นอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของชาติมีการเปลี่ยนแปลง โดยวิวัฒนาการและเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชุมชนมากขึ้น สืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศในปัจจุบันอยู่บนพื้นฐานของศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งรัฐบาลมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนต่าง ๆ ที่มีในประเทศอันได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม และทุนทางวัฒนธรรม มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน สามารถจัดการความเสี่ยง และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งประเทศไทยมีทุนวัฒนธรรมที่ประกอบด้วย วิถีชีวิตและภูมิปัญญาอย่างเด่นชัด (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11, 2555: 20)

จังหวัดสงขลา ถือเป็นจังหวัดที่มีภูมิปัญญาที่หลากหลายและถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันเกิดจากการพัฒนาการปรับตัว ปรับวิถีชีวิตของคนในภาคใต้ที่ประกอบไปด้วยคนไทย หลายชาติพันธุ์ หลายภาษา หลากหลายวัฒนธรรม จนหลอมรวมกัน เกิดเป็นภูมิปัญญาประจำถิ่น ซึ่งมีทั้ง

เรื่องราววัฒนธรรม การละเล่นและภูมิปัญญาที่น่าสนใจ อีกหนึ่งอย่างที่น่าสนใจมาเป็นอย่างดี และเป็นผลิตภัณฑ์ของจังหวัดนั้นก็คือ ผ้าทอ เกะเยอ ซึ่งเกิดขึ้นใน ตำบลเกาะยอ ในจังหวัดสงขลา ซึ่งฝ้ายที่นำมาทอเป็นฝ้ายที่มีการสั่งซื้อมาจากภูมิภาคอื่น และย้อมสีด้วยสังเคราะห์มาจากโรงงาน

ในการนี้ผู้วิจัยมีความต้องการสร้างรูปแบบผ้าทอ เกะเยอที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและยังสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดสงขลาผ่านเรื่องราวของผ้าทอเกาะยอ โดยการใช้ความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติจากพืชของจังหวัดสงขลาการสกัดสีย้อม ทั้งนี้เลือกชุมชนตัวอย่างที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านพืชพรรณธรรมชาติอันได้แก่อำเภอนาหวี อำเภอสะบ้าย้อย เป็นต้น โดยการหาพืชที่ให้สีที่มีอยู่ในท้องถิ่นและมีการจำนวนเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ในอนาคต ซึ่งการสกัดสีจากพืชในพื้นที่นั้นจะนำไปทำสีย้อมธรรมชาติสำหรับการย้อมเส้นด้ายเพื่อนำไปทอผ้าทอเกาะยอ อีกทั้งยังเป็นทิศทางการออกแบบสิ่งทอในเชิง Eco Textile หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่อไป ทั้งนี้ยังคงรักษาไว้ในกระบวนการทอและวิถีจากภูมิปัญญาที่มีอยู่เดิม ซึ่งจะไม่เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางให้ชุมชนได้รู้จักการนำสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติมาสร้างคุณค่าและสะท้อนอัตลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชนและจังหวัดต่อไปนั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางด้านสิ่งทอพื้นเมืองภาคใต้
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสีย้อมธรรมชาติจากพืชในท้องถิ่นเพื่อการทอผ้าพื้นเมืองเกาะยอ จังหวัดสงขลา
3. เพื่อพัฒนาสิ่งทอและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผ้าทอเกาะยอจากการพัฒนาเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติในท้องถิ่นเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ทางด้านการสกัดสีจากพืช และผ้าทอเกาะยอ สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน (Stakeholders) เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มทอผ้า ราษฎรชุมชน ชาวบ้าน นักพัฒนากร สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-dept interview) สัมภาษณ์กลุ่มประกอบการทอผ้าถึงความต้องการและแนวทางการพัฒนาผ้าทอแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) รวมถึงการสัมภาษณ์จากผู้นำชุมชน ราษฎรชาวบ้าน เพื่อหาองค์ความรู้ทางด้านพืชพันธุ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น 2) ประเด็นคำถามปลายเปิดที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เช่น กลุ่มประกอบการทอผ้า เกษตรกรในชุมชน ราษฎรชาวบ้าน เพื่อหาความชัดเจนของความต้องการเรื่องสีธรรมชาติสำหรับการย้อมสีเส้นด้ายในการทอผ้า รวมถึงจำนวนพืชที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อการสร้างอัตลักษณ์ผ้าทอเกาะยอ ของจังหวัดสงขลาที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากพืชในพื้นที่ของจังหวัดสงขลา 3 ชนิดพืช ซึ่งกลุ่มชุมชนตัวอย่างที่เลือก เลือกจากแบบสอบถามโดยเลือก

ชุมชนหรืออำเภอที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านพืชพรรณธรรมชาติ 2 ชุมชน ชุมชนอำเภอสะบ้าย้อยและอำเภอนาทวี พบว่ามีพืชที่มีจำนวนมากพบได้ตามแนวถนนและป่าในพื้นที่และสามารถนำมาใช้ในการสกัดสีได้แก่ ใบขี้เหล็ก เปลือกเพกา เปลือกต้นหว้า ใบเทียนสด ซึ่งการสกัดสีจะเป็นการนำพืชมาหมักไว้ 7-10 วันแล้วนำมาต้มให้เดือดเพื่อให้สีจากพืชแตกตัวออกแล้วนำไปกรองเพื่อเอาเศษใบ เปลือกที่เหลือออก ให้คงเหลือไว้แค่น้ำสี ก่อนการนำเส้นด้ายไปย้อม จะมีการทำให้เส้นด้ายติดสีได้ดีโดยการใช้พืชและวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นที่มีสารช่วยติดในการย้อม นั่นคือใบกระถิน โดยการนำใบกระถินไปต้ม กรองเหลือเฉพาะน้ำ แล้วนำเส้นด้ายไปแช่ในน้ำกระถิน 1-2 ชั่วโมง จากนั้นบิดน้ำออกแล้วนำไปย้อมสีจากพืชที่ต้มไว้ โดยใช้การย้อมร้อน ย้อมสีจุ่มขึ้นลง 3-5 ครั้ง โดยสีย้อมธรรมชาติมีการใส่สนิมและน้ำโคลนผสมไปเพื่อเป็นสารช่วยติดสี เมื่อจุ่มสีเสร็จบิดให้น้ำสีออกแล้วนำไปตากลมรอให้เส้นด้ายแห้ง เมื่อแห้งแล้วนำไปปั่นเข้ากระสวยเพื่อรอการทอ โดยกลุ่มทอผ้ากระแสดินธุ์และกลุ่มสะพานปลา เมื่อทอผ้าเสร็จเป็นผืนก็จะนำไปพัฒนาสู่รูปแบบของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า เครื่องประดับ และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนต่อไป

การวิเคราะห์

การสกัดสีจากพืชในท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ชุมชนอำเภอสะบ้าย้อยและอำเภอนาทวี พบว่ามีพืชที่มีจำนวนมากพบได้ตามแนวถนนและป่าในพื้นที่และสามารถนำมาใช้ในการสกัดสีได้แก่ ใบขี้เหล็กให้สีเขียวอมเทา เปลือกต้นหว้า สกัดให้เป็นสีน้ำตาล ใบเทียนสกัดให้เป็นน้ำตาลอ่อน เปลือกเพกาให้สีเหลือง โดยการสกัดสีใช้วิธีการหมัก 7-10 วันแล้วนำมาต้มเพื่อแยกน้ำสีออก การย้อมใช้วิธีการย้อมร้อนเพื่อให้ความร้อนนำสีเข้าสู่เส้นด้าย ซึ่งกระบวนการเพื่อให้เส้นด้ายติดสีได้ดี ผู้วิจัยใช้สารที่ช่วยให้เกิดการติดสี คือ ใบกระถิน สนิม น้ำโคลน

พืชที่พบในพื้นที่และสกัดสี

ภาพที่ 1 ใบชี้เหล็กให้สีเขียวอมเทา
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย สิริมา สัตยาธาร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 2 ภาพเปลือกต้นหว่าสกัดให้เป็นสีน้ำตาล
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย สิริมา สัตยาธาร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 3 ภาพเปลือกเพกาสกัดให้เป็นสีเหลือง
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย สิริมา สัตยาธาร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 4 ภาพใบเตียนสก๊ตให้เป็นน้ำตาลอ่อน
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย สิริมา สัตยาธาร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 5 ภาพขั้นตอนการคัดแยกน้ำสีและกรองเศษพืช
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย สิริมา สัตยาธาร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560

สารช่วยติด

ภาพที่ 6 ภาพน้ำสนิม
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย นวัทธร อุมาศิลป์ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 7 ภาพน้ำโคลน
ที่มา : <http://thirawit5601571.blogspot.com>

ภาพที่ 8 ภาพใบกระถิน
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย นวัตกรรม อูมาศิลป์ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560

ภาพที่ 9 ภาพผ้าทอจากสีธรรมชาติในงานวิจัย
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย นวัตกรรม อูมาศิลป์ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2560

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผ้าทอเกาะยอจากการพัฒนาเส้นด้าย
ย้อมสีธรรมชาติในท้องถิ่น จากผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ชุมชนพื้นที่ในการหาพืชในการสกัดสีย้อมธรรมชาติ

ผลจากการศึกษาและประเมินผลจากแบบสอบถาม
พบว่าจังหวัดสงขลา มี 2 อำเภอที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้
ความสนใจและเลือกเป็นชุมชนอำเภอที่มีความอุดมสมบูรณ์
ทางด้านพืชพรรณไม้ คืออำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย
จากทั้งหมด ใน 16 อำเภอและจากการลงพื้นที่พบว่าทั้งสอง
อำเภอมีความสมบูรณ์และมีวิถีชีวิต การเกษตรและ
พืชพรรณ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และมีพันธุ์ไม้หลากหลาย

2. พืชที่นำมาใช้สกัดสี

จากการศึกษาในพื้นที่สองอำเภอพบว่าพืชที่มี
จำนวนมากและพบเห็นตามแนวถนนเหมาะแก่การนำมา
สกัดสีย้อม ซึ่งพบว่าต้นขี้เหล็กจะพบมากในเส้นทางถนน
อำเภอนาทวี ซึ่งใบขี้เหล็กสามารถสกัดสีได้เป็นสีเขียวอมเทา
ส่วนอำเภอสะบ้าย้อย ส่วนใหญ่จะเป็นต้นหว้า เพกา และ
ต้นเทียน ซึ่งเปลือกต้นหว้าสกัดให้เป็นสีน้ำตาล เปลือกเพกา
ให้สีเหลืองและใบเทียนสกัดให้เป็นน้ำตาลอ่อน ทั้งนี้พืชชนิด
เดียวกันแต่แตกต่างกันแต่ละพื้นที่ก็จะให้สีที่แตกต่างกัน ซึ่ง
ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของดินและสภาพแวดล้อม

3. การสกัดสี

การสกัดสีพืชที่ได้ ใช้วิธีการหมักในน้ำ โดยถ้าเป็น
ส่วนใบ จะนำใบมาสับเป็นชิ้นเล็ก ส่วนพืชที่ใช้เปลือก

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ สำนักงานวิจัยแห่งชาติที่ให้ความอนุเคราะห์งบประมาณประจำปี 2559 ในการพัฒนางานวิจัยเรื่อง
“ผ้าทอเกาะยอจากการพัฒนาเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติในท้องถิ่น สงขลา” ครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2545). **วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติ
ศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดสงขลา**. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและ
จดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ.
- นรินทร์ทิพย์ สิงหะดา. (2558). **ผ้าหมักย้อมโคลน**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://thirawit5601571.blogspot.com/>
- ณัฐฐา เลาหลุกจิตต์. (2554). **การสกัดและการเตรียมสารให้สี สีย้อมธรรมชาติจากพืชไทย**. กรุงเทพมหานคร: คณะทรัพยากร
ชีวภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ฟาริตะ हमะมูสอ. เกษตรกรอำเภอสะบ้าย้อย. สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2558.

ก็จะนำมาทอ สับ แล้วหมักทิ้งไว้ 5-7 วัน หลังจากนั้นจะนำมา
ต้มให้เดือด เพื่อให้สีแตกตัวเต็มที่ หลังจากนั้นแยกส่วนน้ำ
และกากใบหรือเปลือกออก นำน้ำไปต้มรอการนำเส้นด้าย
มาย้อม มีการผสมน้ำโคลน สนิมลงไปให้น้ำสีเพื่อให้ ช่วย
ยึดติดสีขณะย้อมเส้นด้ายนั่นเอง ซึ่งการย้อมสีธรรมชาติเหล่านี้
ใช้วิธีการย้อมร้อน

4. กลุ่มทอผ้าเกาะยอ

ผ้าทอเกาะยอเป็นผ้าทอประจำจังหวัดสงขลาทั้งนี้
เบื้องต้นสีที่แต่ละกลุ่มประกอบการทอผ้าใช้นั้นเป็นสี
สังเคราะห์ที่โรงงานย้อมเส้นด้ายมาแบบสำเร็จพร้อมทอ โดย
กลุ่มประกอบการที่ให้ความสนใจในงานวิจัยผ้าทอเกาะยอ
สีธรรมชาติคือกลุ่มทอผ้ากระแสดินธุ์และกลุ่มทอผ้า
สะพานปลา ซึ่งลวดลายที่เกิดขึ้น ยังคงเป็นลวดลายที่เป็น
อัตลักษณ์ของผ้าทอเกาะยอ แต่งานวิจัยครั้งนี้ทำให้ผ้าทอ
เกาะยอเพิ่มมูลค่าด้วยการย้อมสีเส้นด้ายจากพืชพื้นถิ่นที่มี
อยู่ในชุมชนของจังหวัดนั่นเอง สร้างคุณค่าและเป็นแนวทาง
การอัตลักษณ์ผ้าทอให้กับพื้นที่แต่ละพื้นที่ต่อไปในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

ในการสกัดสีจากพืช พืชชนิดเดียวกันแต่แตกต่างกัน
ที่พื้นที่เจริญเติบโต ก็จะทำให้สีที่สกัดออกมาแตกต่างกัน
เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของดินและพื้นที่ที่แตกต่างกัน

ศิริพร สุระวิโรจน์. (2545). ผ้าทอเกาะยอกับภูมิปัญญาชาวสงขลา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11.

สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2558, จาก <http://www.nesdb.go.th>

สุวรรณณี รักวิจิต. ประธานกลุ่มทอผ้าสะพานปลา. สัมภาษณ์วันที่ 28 ตุลาคม 2558.

